

Motion till riksdagen 2019/20:3536

av Per Lodenius m.fl. (C)

med anledning av prop. 2019/20:105 Komvux för stärkt kompetensförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen särskilt ska se över hur tillgången till eftergymnasial utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens proposition 2019/20:105 syftar bl.a. till att kommunal vuxenutbildning i högre grad ska bidra till arbetslivets behov av kompetens och bättre möta vuxnas behov av utbildning i olika skeden av livet. Utbildningen är tänkt att utgöra en bas för den nationella och regionala kompetenshöjningen och erbjuda en god grund för fortsatta studier. Vidare ska prioriteringsregeln inom komvux ändras så att de med störst behov av utbildning prioriteras. Detta innebär att inte bara de med minst utbildning utan även bl.a. arbetslösa och vuxna i behov av yrkesväxling ska prioriteras vid urval till utbildningen. Regeringen föreslår även att en förenklad betygsskala införs, att komvuxarbete ska ersätta gymnasiearbetet i komvux och att särskild utbildning för vuxna (särvox) inte längre ska vara en egen skolform inom skolväsendet utan ingå i skolformen komvux.

Centerpartiet ställer sig positiva till stora delar av regeringens förslag eftersom vi under lång tid drivit frågor i syfte att förbättra matchningen på arbetsmarknaden, underlätta omställning och skapa goda förutsättningar för ett livslångt lärande. Vi instämmer även i de förslag som syftar till att stärka möjligheterna för vuxna elever med intellektuell funktionsnedsättning att uppnå högskolebehörighet. Däremot anser vi inte, likt regeringen, att tillkännagivandet om att regeringen särskilt ska se över hur tillgången till eftergymnasial utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning kan förbättras, är uppfyllt. Att förbättra förutsättningarna för särskoleelever att uppnå högskolebehörighet är en del men för att förbättra tillgången krävs också att hänsyn tas till studiefinansiering, utbildningens utformning och möjligheten att studera på annan ort.

För de personer som utbildats i särskolan saknas alternativ. Utbildningsplatserna har blivit färre på folkhögskolorna samtidigt som universitet och högskolor i dagsläget inte alls erbjuder några anpassade utbildningar. En del av problematiken är ersättningen. Särskoleelever som går vidare till högskola har inte rätt till studiemedel eftersom studietakten är långsammare än på andra utbildningar och de därför inte skulle ta det antal poäng som krävs. Samtidigt förlorar den som studerar på högskola rätten till aktivitetsersättning. Dessa elever hamnar i ett moment 22 som är oacceptabelt. Aktivitetserättning utgör den största inkomstkällan för många som har utbildats i särskolan, och förlorar personen sitt stöd blir det givetvis svårt att studera vidare. Det är därför viktigt att studiemedelssystemet anpassas och blir mer flexibelt. En annan del av problemet är att utbildningarna inte är anpassade efter studenternas förutsättningar utan är utformade efter studenter som utbildats inom gymnasieskolan. Vidare är det svårt att studera på annan ort. Det är hemkommunen som bestämmer om det stöd som krävs ska ges vid en flytt. För många innebär detta i princip en ”kommunarrest”, vilket starkt begränsar utbildningsutbudet.

Eftersom betydande hinder fortfarande kvarstår för elever med intellektuell funktionsnedsättning för att ta del av eftergymnasial utbildning anser Centerpartiet att tillkännagivandet inte är uppfyllt. Centerpartiet vill därför att frågan utreds ytterligare.

Per Lodenius (C)

Fredrik Christensson (C)

Niels Paarup-Petersen (C)

Ulrika Heie (C)